

Perjantai 24. huhtikuuta 2009

Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus

P6_TA(2009)0334

Euroopan parlamentin päätöslauselma 24. huhtikuuta 2009 vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen ja sen liitteenä olevan valinnaisen pöytäkirjan tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta

(2010/C 184 E/23)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon ehdotuksen neuvoston päätökseksi (KOM(2008)0530),
- ottaa huomioon Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen (jäljempänä ”yleissopimus”) vammaisten henkilöiden oikeuksista, joka on hyväksytty 13. joulukuuta 2006 Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksessa,
- ottaa huomioon vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen valinnaisen pöytäkirjan (jäljempänä ”valinnainen pöytäkirja”), joka on hyväksytty 13. joulukuuta 2006 Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksessa,
- ottaa huomioon komission tiedonannosta neuvostolle ja Euroopan parlamentille ”Tavoitteena oikeudellisesti sitova Yhdistyneiden Kansakuntien asiakirja vammaisten oikeuksien ja ihmisarvon edistämiseksi ja suojelemiseksi” 3. syyskuuta 2003 antamansa päätöslauselman ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon 30. lokakuuta 2003 annetun komission tiedonannon ”Yhtäläiset mahdollisuudet vammaisille: eurooppalainen toimintasuunnitelma” (KOM(2003)0650) ja 20. huhtikuuta 2004 tästä aiheesta antamansa päätöslauselman ⁽²⁾,
- ottaa huomioon 19. tammikuuta 2006 antamansa päätöslauselman vammaisuudesta ja kehityksestä ⁽³⁾,
- ottaa huomioon 28. marraskuuta 2005 annetun komission tiedonannon ”Vammaisten tilanne laajentuneessa Euroopan unionissa: eurooppalainen toimintasuunnitelma 2006–2007” (KOM(2005)0604) ja 30. marraskuuta 2006 antamansa päätöslauselman ⁽⁴⁾ tästä aiheesta,
- ottaa huomioon 26. huhtikuuta 2007 antamansa päätöslauselman vammaisten naisten asemasta Euroopan unionissa ⁽⁵⁾,
- ottaa huomioon 23. toukokuuta 2007 antamansa päätöslauselman ihmisarvoisesta työstä kaikille ⁽⁶⁾,
- ottaa huomioon 26. marraskuuta 2007 annetun komission tiedonannon ”Vammaisten tilanne Euroopan unionissa: eurooppalainen toimintasuunnitelma 2008–2009” (KOM(2007)0738),
- ottaa huomioon ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan teemavuodesta (2010) 17. kesäkuuta 2008 antamansa kannan ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ EUVL C 76 E, 25.3.2004, s. 231.

⁽²⁾ EUVL C 104 E, 30.4.2004, s. 148.

⁽³⁾ EUVL C 287 E, 24.11.2006, s. 336.

⁽⁴⁾ EUVL C 316 E, 22.12.2006, s. 370.

⁽⁵⁾ EUVL C 74 E, 20.3.2008, s. 742.

⁽⁶⁾ EUVL C 102 E, 24.4.2008, s. 321.

⁽⁷⁾ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2008)0286.

Perjantai 24. huhtikuuta 2009

- ottaa huomioon vammaisten henkilöiden tilanteesta 17. maaliskuuta 2008 annetun Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselman ⁽¹⁾,
  - ottaa huomioon 20. toukokuuta 2008 antamansa päätöslauselman yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja syrjimättömyyttä koskevasta edistyksestä EU:ssa (direktiivien 2000/43/EY ja 2000/78/EY saattaminen osaksi jäsenvaltioiden lainsäädäntöä) ⁽²⁾,
  - ottaa huomioon 24. huhtikuuta 2009 esittämänsä kannan ehdotukseen komission päätökseksi vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta ⁽³⁾,
  - ottaa huomioon 24. huhtikuuta 2009 esittämänsä kannan ehdotukseen komission päätökseksi vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen valinnaisen pöytäkirjan tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta ⁽⁴⁾,
  - ottaa huomioon työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan mietinnöt ja naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan lausunnon (A6-0229/2009 ja A6-0230/2009),
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 103 artiklan 2 kohdan,
- A. toteaa, että kaikki jäsenvaltiot ovat allekirjoittaneet mutta toistaiseksi vain seitsemän jäsenvaltiota on ratifioinut yleissopimuksen ja valinnaisen pöytäkirjan,
- B. katsoo, että yleissopimuksella edistetään ja suojellaan kaikkien vammaisten henkilöiden ihmisoikeuksia, mukaan lukien tehostettua tukea tarvitsevat henkilöt,
- C. toteaa, että valinnaisessa pöytäkirjassa annetaan vammaisille henkilöille ja näiden ryhmille mahdollisuus esittää valituksia komitealle, jos yleissopimuksen allekirjoittaneet sopimuspuolet rikkovat siinä määrättyjä oikeuksia,
1. hyväksyy yleissopimuksen ja valinnaisen pöytäkirjan tekemisen;
  2. kehottaa komissiota ja neuvostoa yhteisön laillisina edustajina jättämään ratifiointiasiakirjan Yhdistyneille Kansakunnille ennen 3. joulukuuta 2009;
  3. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita pikaisesti ratifioimaan yleissopimuksen täysimääräisesti, panemaan sen sisällön täytäntöön sekä luomaan tarvittavan fyysisen infrastruktuurin;
  4. kehottaa jäsenvaltioita liittymään valinnaiseen pöytäkirjaan ja/tai ratifioimaan sen antaakseen vammaisille henkilöille, joiden oikeuksia on loukattu, mahdollisuus torjua tällaisia loukkauksia, ja varmistaakseen heidän suojelemisensa kaikenlaiselta syrjinnältä;
  5. kehottaa komissiota selvittämään yhteisön toimivallan mahdollisen laajuuden YK:n yleissopimuksen suhteen; ehdottaa, että korostetaan ilmoituksissa ⁽⁵⁾ lueteltujen yhteisön säädösten viitteellistä luonnetta; painottaa, että on tärkeää korostaa ilmoituksissa yhteisön toimivaltaa tukea vammaisten henkilöiden oikeuksia ja osallistumista kehitysyhteistyöhön ja humanitaariseen apuun sekä terveydenhuoltoon ja kuluttaja-asioihin;

⁽¹⁾ EUVL C 75, 26.3.2008, s. 1.

⁽²⁾ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2008)0212.

⁽³⁾ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2009)0312.

⁽⁴⁾ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2009)0313.

⁽⁵⁾ Yleissopimuksen 44 artiklan 1 kohdan mukainen Euroopan yhteisön ilmoitus (liite 2 neuvoston päätösluonnokseen VOL I) sekä valinnaisen pöytäkirjan 12 artiklan 1 kohdan mukainen Euroopan yhteisön ilmoitus (liite neuvoston päätökseen VOL II).

Perjantai 24. huhtikuuta 2009

6. kehottaa komissiota käyttämään EY:n perustamissopimuksen 3 artiklaa perustana yleissopimusta koskevan yhteisön sen toimivallan laajuuden määrittelemiselle, joka mainitaan yleissopimuksen 44 artiklan 1 kappaleen mukaisessa Euroopan yhteisön ilmoituksessa ja joka vahvistetaan neuvoston päätösesityksen liitteessä 2; korostaa, että ilmoitusta sovellettaessa on äärimmäisen tärkeää painottaa kehitysyhteistyötä, terveydenhuoltoa ja kuluttaja-asioita;

Yleissopimuksen ja valinnaisen pöytäkirjan soveltaminen

7. antaa tukensa niille jäsenvaltioille, jotka ovat aloittaneet yleissopimuksen ja valinnaisen pöytäkirjan vaiheittaisen täytäntöönpanoprosessin, ja kehottaa myös muita jäsenvaltioita tekemään sen;

8. kehottaa yhteisöä ja jäsenvaltioita sisällyttämään kaikki yleissopimuksen määräykset lainsäädäntöön, toteuttamaan tietyn määräajan kuluessa tarvittavat toimenpiteet ja asettamaan käyttöön tarvittavat määrärahat määräysten täytäntöönpanoa varten sekä asettamaan tähän liittyvät määrälliset tavoitteet; kannustaa jäsenvaltioita vaihtamaan keskenään täytäntöönpanoa koskevaa tietoa ja parhaita käytänteitä;

9. kehottaa jäsenvaltioita soveltamaan sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisperiaatetta päätöksissä, joita tehdään vammaisia naisia ja miehiä, tyttöjä ja poikia koskevista toimintatavoista ja toimenpiteistä, ja niiden soveltamisessa kaikilla aloilla, etenkin sopeutumisessa työpaikalla, koulutuksessa ja syrjinnän torjumisessa, sekä ottamaan käyttöön lainsäädännön, jolla suojellaan vammaisten naisten ja tyttöjen oikeuksia tapauksissa, joihin liittyy sukupuolista hyväksikäyttöä ja psyykkistä ja fyysistä väkivaltaa julkisilla paikoilla ja heidän kodeissaan, sekä tukemaan tällaisen väkivallan kohteeksi joutuneiden vammaisten naisten ja tyttöjen toipumista;

10. kehottaa jäsenvaltioita ja yhteisön toimielimiä varmistamaan, että unionin kansalaiset ja vammaisjärjestöt saavat vapaasti tietoa yleissopimuksessa ja valinnaisessa pöytäkirjassa määrätystä oikeuksistaan, sekä varmistamaan, että tätä tietoa levitetään muodossa, jota nämä ihmiset voivat käyttää hyväkseen;

11. korostaa, että on tärkeää tarjota komissiolle tarvittavat taloudelliset voimavarat ja henkilöstöresurssit, jotta se voi toimia yhteystahona yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa, jotka liittyvät yleissopimuksen täytäntöönpanoon; kehottaa laatimaan menettelyn, jonka avulla voitaisiin luoda riittävä yleiskuva kaikista Euroopan ja kansallisen tason toimintalinjoista, joilla on vaikutusta yleissopimuksen täytäntöönpanoon; pyytää komissiota raportoimaan säännöllisesti parlamentille ja neuvostolle täytäntöönpanoprosessin etenemisestä;

12. kehottaa jäsenvaltioita nimeämään organisaationsa mukaisesti yhden tai useamman valtiollisen tahon yleissopimuksen kansalliseen täytäntöönpanoon ja valvontaan liittyviä asioita varten sekä harkitsemaan valtiollisen koordinoitavan perustamista tai nimeämistä helpottamaan eri alojen ja eri tasojen toimia yleissopimuksen 33 artiklan 1 kohdan mukaisesti; pyytää kiinnittämään erityistä huomiota asianmukaisen riippumattoman valvontaelimen luomiseen yleissopimuksen 33 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja niiden periaatteiden mukaisesti, jotka koskevat kansallisten instituutioiden asemaa – Pariisin periaatteet – siten kuin asia hyväksyttiin YK:n yleiskokouksen päätöslauselmassa 48/134 20. joulukuuta 1993;

13. kehottaa yhteisöä ja jäsenvaltioita edistämään hyvin koordinoitua työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua asianosaisten välillä ja ottamaan aktiivisesti vammaisjärjestöt mukaan yleissopimuksen seurantaan ja täytäntöönpanoon yleissopimuksen 4 ja 33 artiklan 2 kohdan mukaisesti;

*

* *

14. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, Euroopan talous- ja sosiaaliskomitealle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.